

Вашата спинална упойка

Тази брошура обяснява какво да очаквате, когато ви предстои операция със спинална упойка.

Тя е изготвена от анестезиолози, съвместно с пациенти и техни представители.

Съдържание

Тази брошура обяснява:

- какво е спинална упойка
- кога се използва
- защо бихте могли да се възползвате от нея за вашата операция
- как работи и какво може да очаквате
- риск и споделено вземане на решения.

Какво означава „спинална“?

При много операции пациентите обикновено се подлагат на обща анестезия. При операции под талията обаче е възможно вместо това да ви бъде направена спинална анестезия. При нея анестетик се инжектира в долната част на гърба (между костите на гръбначния стълб). Това осигурява анестезия от кръста надолу, така че да не изпитвате дискомфорт по време на операцията. При спиналната анестезия можете да останете будни по време на процедурата.

Обикновено ефектът от спиналната анестезия трае няколко часа. Едновременно може да бъдат инжектирани други лекарства, за да помогнат за облекчаването на болката дълго време, след като упойката вече не действа.

По време на спинална упойка можете:

- да останете напълно буден/на
- да се почувствате отпуснали - с лекарства, които ви правят отпуснати или сънливи, но няма да сте напълно заспали и може да сте наясно със заобикалящата ви среда.

При някои операции спиналната упойка може да се приложи и преди общата анестезия, за да се осигури допълнително облекчаване на болката след операцията.

Много операции в долните части на тялото са подходящи за спинална анестезия, особено тези, при които се налага да се прави операция с ключалка.

Спиналната анестезия често може да се използва самостоятелно или заедно с обща анестезия за:

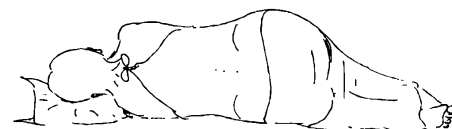
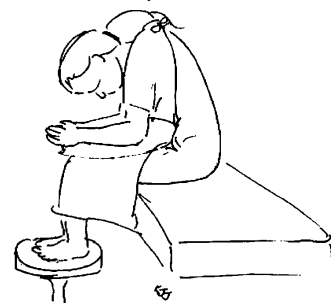
- обща хирургия, например хернии, хирургия на хемороиди (пилоти) и операции на червата
- ортопедични операции на стави, като например смяна на тазобедрена и колянна става или кости на крака
- съдова хирургия: операция на кръвоносните съдове в краката
- гинекология: отстраняване на пролапс, хистероскопия и някои видове хистеректомия
- урология: хирургия на простатата, операции на пикочния мехур, генитална хирургия
- операция на рак в областта на корема.

Защо да изберете спинална упойка?

В зависимост от вашето здраве, използването на спиналната анестезия може да е полезно за вас. Вашият анестезиолог ще обсъди това с вас и ще ви помогне да вземете решение за това какво е най-добре за вас.

Предимствата на спиналната анестезия в сравнение с общата анестезия могат да бъдат следните:

- намален риск от гръдна инфекция след операцията
- по-малък риск от образуване на кръвни съсиреци в краката
- по-малко отрицателно въздействие върху белите дробове и дишането
- добро облекчаване на болката веднага след операцията
- по-малко нужда от силни болкоуспокояващи, които могат да имат странични ефекти
- по-малко гадене и повръщане
- по-бързо връщане към прием на течности и храна след операцията.

Как се извършва на спинална анестезия?

- Може да се направи в анестезиологичната зала или в операционната. Ще се запознаете с асистента по анестезия, който е част от екипа, който ще се грижи за вас.
- Анестезиологът или асистентът ще свържат мониторите, за да измерят сърдечната честота, кръвното налягане и нивата на кислорода, както и всяко друго оборудване, ако е необходимо.
- Анестезиологът първо ще използва игла, за да постави тънка пластмасова тръбичка („канюла“) във вена на ръката или по-горната част на ръката ви. Това позволява на анестезиолога да ви даде течности и лекарства, от които може да се нуждаете.
- Ще ви помогнат да заемете правилната позиция за упойката.
- Седнете на ръба на леглото с крака на ниска табуретка или легнете настрани, свити на кълбо с прибрани към гърдите колене.
- Екипът от анестезиолози ще ви обясни какво се случва, за да сте информирани какво става.
- Първоначално се инжектира местен анестетик, за да се обезчувстви кожата и да се направи по-удобно инжектирането на гръбначния стълб. Анестезиологът ще направи спиналната инжекция; за целта ще трябва да сте неподвижни. Обикновено по време на инжектирането сестра или медицински асистент ще ви помага и успокоява.

- Понякога може да се наложи поставянето на уринарен катетър (гъвкава тръба за отвеждане на урината от пикочния мехур). Ако имате нужда от такъв, той ще бъде поставен, след като спиналната инжекция започне да работи.

Какво ще почувствам?

Спиналната инжекция често не е по-болезнена от кръвен тест или поставяне на канюла. Извършването може да отнеме няколко минути, но може да отнеме и повече време, особено ако сте имали някакви проблеми с гърба или ако имате затлъстяване. В някои случаи може да са необходими няколко опита.

- По време на инжектирането може да почувствате бодещи и иглички или необичайно усещане в един от краката си - ако почувствате това, опитайте се да останете неподвижни и кажете на вашия анестезиолог.
- Когато инжектирането приключи, най-вероятно ще бъдете помолени да легнете по гръб, ако сте били седнали преди това. Ефектът на спиналната анестезия обикновено се проявява след няколко минути.
- В началото краката и коремът ви може да се затоплят, а след това да изтръпнат при допир. Постепенно ще почувствате, че краката ви стават по-тежки и се движат по-трудно. Това е напълно нормално и означава, че анестетикът действа.
- Когато анестетикът действа напълно, няма да можете да вдигнете краката си нагоре и няма да усещате никаква болка в долните части на тялото.

Проверка дали спиналната упойка действа

Вашият анестезиолог ще използва няколко прости теста, за да се увери, че упойката действа както трябва. Тези тестове включват:

- разпръскване на студена течност и питане дали я усещате по краката и корема си
- нежно докосване на краката и корема с инструмент с тъп край
- анестезиологът може да ви помоли да си вдигнете краката.

Важно е да се концентрирате по време на тези тестове, за да се уверите и вие, и вашият анестезиолог, че упойката действа. Анестезиологът ще позволи операцията да започне само след като се увери, че упойката действа.

По време на операцията (само със спинална упойка)

- Пълен медицински екип ще се грижи за вас в операционната зала. Ако сте будни, те ще ви се представят и ще се опитат да ви успокоят.
- Анестезиологът и анестезиологичният асистент ще се грижат за вашата безопасност и благополучие по време на операцията.
- Ще бъдете разположени в позиция за операцията. Кажете на анестезиолога си ако има нещо, което ще ви помогне да се чувствате по-комфортно, като допълнителна възглавница или подлакътник.
- Може да ви дадат да дишате кислород през лека, прозрачна пластмасова маска, за да се подобри нивото на кислород в кръвта ви.
- Ще съзнавате активността и шума в операционната зала, но ще можете да се отпуснете под грижите на вашия анестезиолог.
- Възможно е да слушате музика по време на операцията. Ако ви е позволено, донесете собствената си музика, със слушалки. Някои отделения предоставят слушалки или пускат музика в операционната зала.
- Може да разговаряте с анестезиолога и неговия асистент по време на операцията. Това зависи от това дали сте получили успокоителни или не.
- Ако сте седирани по време на операцията, ще бъдете отпуснати и може да ви се спи. Възможно е да задремете по време на операцията или пък да сте будни за част от нея или за цялата операция. Може да не си спомняте нищо, да си спомняте само част или пък цялото време, прекарано в залата.

За повече информация относно седацията, моля, вижте нашата брошура

„**Обяснения за седацията**“, която можете да намерите на нашия уебсайт:

www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

Важно е да знаете, че дори ако за операцията ви е планирана спинална анестезия, все пак може да се наложи обща анестезия, ако:

- Вашият анестезиолог не успее да постави спиналната упойка
- спиналната упойка не действа достатъчно добре в зоната на операцията
- операцията е по-сложна или отнема повече време от предвиденото.

След операцията

- Отнема до четири часа, за да се върне напълно чувствителността (усещането). Трябва да кажете на персонала на отделението за всички притеснения или тревоги, които може да имате.
- Когато чувствителността се завърне, обикновено ще усетите изтръпване. Възможно е също така да почувствате известен дискомфорт от операцията и можете да поискате болкоуспокояващи, ако е необходимо.
- Може да не се чувствате стабилни на краката си, когато спиналната упойка отшуми, и може да се чувствате замаяни, ако кръвното ви налягане е ниско. Помолете за помощ лицето от персонала, който се грижи за вас, когато ставате от леглото за пръв път.
- Обикновено може да консумирате храна и вода много по-скоро след спинална упойка, отколкото след обща анестезия.

Клиника за предоперативна оценка (предварителна оценка)

Ако ви предстои планирана операция, може да бъдете поканени в клиника за предоперативни изследвания няколко седмици или дни преди вашата операция. Понякога, в случаи на по-лека хирургическа намеса, медицинска сестра ще се свърже с вас по телефона, за да обсъди с вас някои въпроси.

Моля, носете със себе си:

- списък на текущите ви лекарства или лекарства в пълната им опаковка
- всякаква информация, която имате относно изследвания и лечения в други болници
- информация относно всякакви проблеми, които вие или вашето семейство сте имали с анестетици
- всякакви скорошни измервания на кръвното налягане.

Важно е екипът за предоперативна оценка да знае, ако приемате някакви противосъсирващи медикаменти и да обсъди с вас дали е необходимо да спрете да приемате тези медикаменти преди операцията

Възможно е да се срещнете с анестезиолог в клиниката. Иначе ще се запознаете с анестезиолога си в болницата в деня на операцията.

Рискове и анестезия

Съвременните анестетици са много безопасни. Има някои често срещани странични ефекти от упойващите вещества или използваното оборудване, които обикновено не са тежки или дълготрайни. Рисковете ще са различни и индивидуални и ще зависят от процедурата и използвания метод на поставяне на упойката.

Вашият анестезиолог ще обсъди с вас рисковете, които смята за по-значими относно вашия конкретен случай. Те ще обсъдят по-рядко срещаните рискове само ако те са от значение за вас.

Съществуват някои специфични рискове, свързани със спиналната анестезия, като например силно главоболие и увреждане на нервите. Ако желаете да се запознаете по-подробно с тези рискове, посетете:

www.rcoa.ac.uk/patients/patient-information-resources/translations#languages

Съвместно вземане на решения

Съвместното вземане на решения гарантира, че хората са подкрепени да вземат правилните за тях решения. Това е процес на сътрудничество, при който лекарят подпомага пациента да вземе решение за своето лечение.

Разговорът обединява:

- експертните познания на лекаря, като възможности за лечение, доказателства, рискове и ползи
- това, което пациентът знае най-добре: неговите предпочитания, лични обстоятелства, цели, ценности и убеждения.

Научете повече на: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Ето някои инструменти, които можете да използвате, за да извлечете максимална полза от разговорите с анестезиолога или персонала за предоперативна оценка:

Програмата BRAN към Choosing Wisely UK

Използвайте това като напомняне да задавате въпроси относно лечението.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

NHS задава три въпроса

Възможно е да имате избор относно вашето здравеопазване.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Центърът за периоперативни грижи (CPOC)

CPOC изготви анимация, за да обясни съвместното вземане на решения.

www.cpod.org.uk/shared-decision-making

Въпроси, които бихте искали да зададете

Ако имате въпроси относно вашата анестезия, запишете ги (можете да използвате примерите по-долу и да добавите свои в полето по-долу). Ако желаете да разговаряте с анестезиолог преди деня на операцията, свържете се с екипа за предоперативна оценка, който може да ви уреди разговор с анестезиолог по телефона или среща с него в клиниката.

- 1. Какви са предимствата и недостатъците на спиналната анестезия за мен?**
- 2. Има ли алтернативни варианти на спиналната анестезия?**

Отказ от отговорност

Полагаме усилия, за да сме сигурни, че информацията в тази брошура е точна и актуална, но не можем да дадем такава гаранция. Не очакваме, че тази обща информация ще отговори на всички въпроси, които имате, или че ще обхване всичко, което е важно за Вас. Моля, обсъдете алтернативите си и всички притеснения, които имате, с медицинския си екип, като се ръководите от тази брошура. Тази брошура сама по себе си не трябва да се приема като съвет. Тя не може да се използва за търговски или професионални цели. За пълния текст по ограничаване на отговорността, моля натиснете тук (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/bulgarian).

Всички преводи са предоставени от колектива на Translators Without Borders (Преводачи без граници). Качеството на тези преводи се проверява, за да може преводите да бъдат възможно най-точни, но съществува риск от неточности и неправилно тълкуване на информация.

Споделете мнението си с нас

Ако желаете да споделите общи коментари, изпратете ги по електронна поща до: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG
020 7092 1500

www.rcoa.ac.uk

Шесто издание, април 2023 г.

Тази брошура ще бъде преразгледана в рамките на три години от датата на публикуване.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

Настоящата брошура може да бъде копирана с цел изготвянето на информационни материали за пациентите. Моля, цитирайте настоящото като оригинален източник. Ако желаете да използвате част от тази брошура в друга публикация, трябва да бъде отдадено дължимото признание и да бъдат премахнати емблемите, търговските марки, изображенията и иконите. За повече информация, моля, свържете се с нас.